

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 157g/2016

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 63
alin. (2) pct. 3) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova
(*prelungirea termenului de menținere în calitate de bănuț*)

CHIȘINĂU

19 ianuarie 2017

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Alexandru TĂNASE, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
DI Tudor PANȚÎRU,
DI Victor POPA,
DI Veaceslav ZAPOROJAN, *judcători*,
cu participarea dlui Dumitru Avornic, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 23 decembrie 2016,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 19 ianuarie 2017 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a sintagmei „*cu acordul*” din articolul 63 alin. (2) pct. 3) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003, ridicată de avocatul Alexandru Bot în dosarul nr.1-72/14, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională la 23 decembrie 2016 de către judecătorul Daria Sușchevici din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

3. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 21 decembrie 2016 au fost admise două cereri privind ridicarea excepțiilor de neconstituționalitate:

- a sintagmei „*cu acordul*” din articolul 63 alin. (2) pct. 3) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003;

- a sintagmei „*dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice*” din alin. (1) din art. 335 și alin. (1¹) din articolul 335 din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002.

4. La 11 ianuarie 2017, autorul excepțiilor a solicitat Curții să examineze în mod separat excepțiile de neconstituționalitate.

5. Astfel, având în vedere că obiectul excepțiilor vizează problematici diferite, Curtea a decis examinarea acestora separat.

A. Circumstanțele litigiului principal

6. La 2 noiembrie 2011, printr-o ordonanță a procurorului din Procuratura mun. Chișinău, administratorul SRL „Plugaru”, I. P. a fost recunoscut în calitate de bănuț de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) și 190 alin. (5) din Codul penal.

7. Prin ordonanța din 27 ianuarie 2012, procurorul C.V. din cadrul Procuraturii mun. Chișinău a dispus, cu acordul primului-adjunct al Procurorului General, prelungirea cu trei luni a termenului menținerii în calitate de bănuț a lui I. P.

8. Cauza penală privind învinuirea lui I.P. de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 335 alin. (3) lit. b), 190 alin. (5) din Codul penal a fost transmisă spre examinare Judecătorei Chișinău, sediul Centru, la 9 aprilie 2012.

9. La 25 noiembrie 2016, prin intermediul cancelariei judecătorei, avocatul Alexandru Bot a depus o cerere, prin care a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „*cu acordul*” din articolul 63 alin. (2) pct. 3) din Codul de procedură penală.

10. Prin încheierea din 21 decembrie 2016, instanța de judecată a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate și transmiterea sesizării Curții Constituționale pentru soluționare.

11. La 16 ianuarie 2017, excepția de neconstituționalitate a fost completată cu noi argumente.

B. Legislația pertinentă

12. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr. 78, art. 140) sunt următoarele:

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]”

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

13. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003 (republicat în M.O., 2013, nr.248-251, art. 699) sunt următoarele:

Articolul 63

Bănuitul

„(1) Bănuitul este persoana fizică față de care există anumite probe că a săvârșit o infracțiune până la punerea ei sub învinuire. Persoana poate fi recunoscută în calitate de bănuیت prin unul din următoarele acte procedurale, după caz:

[...]

3) ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuیت.

[...]

(2) Organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuیت:

[...]

3) persoana în privința căreia a fost dată o ordonanță de recunoaștere în această calitate – mai mult de 3 luni, iar **cu acordul** Procurorului General și al adjuncților săi – mai mult de 6 luni.

[...]

Articolul 255

Ordonanțele organului de urmărire penală

„(1) În desfășurarea procesului penal, organul de urmărire penală, prin ordonanță, dispune asupra acțiunilor sau măsurilor procesuale în condițiile prezentului cod. Fiecare dintre acțiunile sau măsurile procesuale dispuse de către organul de urmărire penală se motivează, obligatoriu, în mod separat.

(2) Ordonanța trebuie să fie motivată și să cuprindă: data și locul întocmirii, numele, prenumele și calitatea persoanei care o întocmește, cauza la care se referă, obiectul acțiunii sau măsurii procesuale, temeiul legal al acesteia și semnătura celui care a întocmit-o. Ordonanța nesemnată de persoana care a întocmit-o nu are putere juridică și se consideră nulă. Dacă organul de urmărire penală consideră că este cazul să fie luate anumite măsuri, face propuneri motivate în ordonanță.

[Alin.(3) art.255 abrogat prin Legea nr.122 din 02.06.2016, în vigoare 05.08.2016]

(4) Dacă legea prevede că o acțiune sau o măsură procesuală trebuie să fie încuviințată, autorizată sau confirmată de procuror ori, după caz, de judecătorul de instrucție, care vor verifica obligatoriu dacă acestea au fost dispuse în condițiile legii, un exemplar al ordonanței sau al actului procedural motivat rămâne la procuror ori la judecătorul de instrucție.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

14. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul pretinde că sintagma „cu acordul” din art. 63 alin. (2) pct. 3) din Codul de procedură penală este incertă și vagă. Or, legea procesual-penală nu definește un asemenea act procesual-penal precum „acordul” și nu îl obligă pe Procurorul General sau adjuncții săi să își motiveze acordul de prelungire a termenului de menținere în calitate de bănuț a persoanei.

15. Potrivit autorului excepției, în contextul în care art. 255 alin. (2) din Codul de procedură penală prevede că efectuarea tuturor acțiunilor procesuale se dispune doar prin ordonanță motivată, este absolut abuziv de a autoriza prin „acord” prelungirea termenului de menținere în calitate de bănuț de către Procurorul General sau adjuncții săi, care în practică se realizează prin simpla parafare a unei ordonanțe, prin care se cere extinderea termenului respectiv.

B. Aprecierea Curții

16. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

17. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în speță a Codului de procedură penală, ține de competența Curții Constituționale.

18. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, fiind ridicată de avocatul Alexandru Bot în dosarul nr.1-72/14, aflat pe rolul Judecătorei Chișinău, sediul Centru, este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

19. Curtea reiterează că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost învestită prin articolul 135 alin.(1) lit. g) din Constituție, presupune stabilirea corelației dintre normele legislative și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de relevanța prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.

20. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie sintagma „cu acordul” din art. 63 alin. (2) pct. 3) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova.

21. Curtea observă că prevederea legală contestată reglementează modul de prelungire a termenului de menținere în calitate de bănuț.

22. Din conținutul sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că autorul, criticând prevederea legală, a invocat dispozițiile articolelor 4 și 66 lit. c) din Constituție, fără a indica legătura de cauzalitate directă între acestea și prevederea contestată. Totuși,

Curtea reține că autorul excepției a menționat că norma contestată este incertă și vagă.

23. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile art. 63 alin. (2) pct. 3) din Codul de procedură penală au mai fost supuse controlului de constituționalitate prin raportare la critici de neconstituționalitate asemănătoare, instanța de contencios constituțional pronunțând, în acest sens, Decizia nr. 82 din 18 noiembrie 2016, prin care a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate invocată.

24. Prin decizia menționată, Curtea a reținut că dispozițiile contestate nu sunt de natură să provoace confuzie. În context, Curtea a reiterat că *„acțiunile, inacțiunile și erorile comise la etapa urmăririi penale sunt pasibile de atac în cadrul examinării cauzei în fond, iar după pronunțarea sentinței persoanele dispun de dreptul de a face apel și recurs în instanțele superioare”*.

25. Distinct de cele reținute prin Decizia nr. 82 din 18 noiembrie 2016, Curtea menționează că „acordul” Procurorului General sau adjuncților săi nu trebuie interpretat ca fiind un act procesual-penal separat de ordonanța de prelungire a termenului de menținere în calitate de bănuț a persoanei. Or, ordonanța de prelungire a termenului de menținere în calitate de bănuț, constituind un act procesual-penal dispus de organul de urmărire penală, trebuie să fie motivată, obligatoriu, în mod separat, potrivit exigențelor art. 255 din Codul de procedură penală.

26. Mai mult, Curtea observă că, în conformitate cu prevederile art. 255 alin. (4) din Codul de procedură penală, un exemplar al ordonanței motivate rămâne la procuror, atunci când legea prevede că o acțiune sau o măsură procesuală trebuie să fie încuviințată, autorizată sau confirmată de procuror, **care va verifica obligatoriu dacă aceasta a fost dispusă în condițiile legii.**

27. Astfel, Curtea reține că prin exprimarea acordului asupra prelungirii termenului de menținere în calitate de bănuț a persoanei, parafând ordonanța motivată a procurorului responsabil de caz, Procurorul General sau adjuncții săi își asumă răspunderea juridică pentru temeinicia deciziei luate.

28. În ceea ce privește alegațiile autorului excepției privind lipsa definirii exprese a condițiilor sau circumstanțelor în care Procurorul General sau adjuncții săi ar putea dispune prelungirea termenului de menținere în calitate de bănuț, Curtea reține că, în jurisprudența sa, Curtea Europeană a statuat că: *„Tocmai din cauza caracterului general al legilor, textul acestora nu poate prezenta o precizie absolută. Una dintre tehnicile-tip de reglementare constă în recurgerea mai degrabă la categorii generale decât la liste exhaustive. Astfel, numeroase legi folosesc, prin forța lucrurilor, formule mai mult sau mai puțin vagi, a căror interpretare și aplicare depind de practică”* (a se vedea cauza *Del*

Río Prada v. Spania (MC), cererea nr. 42750/09, hotărârea din 21 octombrie 2013, § 92).

29. Prin urmare, analizând criticile formulate în prezenta cauză, Curtea constată că atât soluția, cât și considerentele Deciziei nr. 82 din 18 noiembrie 2016 sunt aplicabile *mutatis mutandis* și în prezenta cauză.

30. În lumina celor expuse, Curtea reține că excepția de neconstituționalitate este nefondată și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în temeiul articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale și al pct. 28 lit. d) din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a sintagmei „*cu acordul*” din articolul 63 alineatul (2) punctul 3) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003, ridicată de avocatul Alexandru Bot în dosarul nr.1-72/14, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Alexandru TĂNASE

Chișinău, 19 ianuarie 2017
DCC nr.9
Dosarul nr. 157g/2016